LURØY KOMMUNE

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2026/814-9

Saksbehandler: Stian Skjærvik

Budsjett 2027, økonomiplan 2027-2030.

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
87/26	25.11.2026	Formannskapet
		Kommunestyret

Innstilling fra kommunedirektøren

1. Budsjett 2027 og økonomiplan 2027-2030 vedtas med obligatoriske oppstillinger og budsjettskjema, samt økonomiske handlingsregler, mål og premisser for kommunens tjenesteproduksjon som kommer frem av budsjettdokumentet presentert i Framsikt.

Budsjettiltakene beskrevet og tatt med i Framsikt vedtas.

2. Årsbudsjett 2027 for Lurøy kommune vedtas med en driftsinntektsramme på kr. 287 230 000.
Rammen for tjenesteproduksjon netto settes til kr.269 267 000 med slik fordeling:

- Politikk 4 212 000
- Sentraladministrasjonen 21 997 000
- Oppvekst og kultur 82 402 000
- Helse, sosial og omsorg 122 470 000
- Teknisk 27 900 000
- Felles 10 286 000

3. Investeringsbudsjettet for 2027 vedtas med en total investeringsramme på kr. 124 356 000. Samlet bruk av lån til finansiering av investeringer vedtas med inntil kr**.** 62, 2 mill.

4. Rammen for tildeling av startlån settes til Kr.5 000 000. Tildeling av startlån vedtas finansiert ved opptak av startlån i Husbanken med Kr.5 000 000.

5. Det kommunale skattøret settes til høyest tillatte sats.

6. Kommunale gebyrer og betalingssatser reguleres per 1. januar 2027 i henhold til prisstigning i kommunal sektor anslått av Kommunal- og distriktsdepartementet, dersom ikke annet fremgår av kommunedirektørens forslag til vedtak. Gebyrregulativ for 2027 og endringer ut over lønns- og prisvekst, vedtas i henhold til gebyroversikten.

7. Tilskuddet til Lurøy kirkelige fellesråd fastsettes til kr. 3.049.400,- .

8. Eiendomsskatt;
I medhold av eiendomsskatteloven § 2 og § 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2027:

- På næringseigedom, kraftanlegg, vindkraftverk, oppdrettsanlegg, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum (jfr. eskl § 3 pkt. d)
- Skattesatser: - Den generelle skattesatsen (eiendomsskattelovens § 13) som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer settes til 7 ‰.
- Eiendomsskatten betales i minimum to terminer (esktl. § 25). Gjeldende takster benyttes for skatteåret 2027 (esktl. § 8 A-3 (2)).

Ny taksering av næring, kraft og oppdrett mm, behandles av Skattetakstnemnda innen fristen (1.3.27). Disse legges til grunn for utskrevet eiendomsskatt i 2027.

9. Kommunedirektøren gis følgende fullmakter:

1. Husleiereguleringer: Gjennomgangsboliger som kommunen eier og leier inn for fremleie, samt helse-, sosial- og omsorgsboliger reguleres i henhold til Husleieloven dersom ikke annet er avtalt.
2. Kommunedirektøren gis følgende fullmakter innenfor budsjettets rammer:
    a. Budsjettreguleringer som følger av sentrale og lokale lønnsoppgjør.
    b. Budsjettreguleringer innenfor sektorenes rammer.
    c. Gjennomføre låneopptak av nye lån og refinansiere tidligere låneopptak. Herunder aksept av lånebetingelser, inngå avtaler om fastrente og underskrift av gjeldsbrev på vegne av kommunen.
    d. Beslutte oppstart av investeringer finansiert av ubundne kapitalfond, driftsmidler, næringsfond, lån og tomtefond.
    e. Disponere rammebevilgning avsatt til samfunnsformål i henhold til kommuneplanens handlingsdel.
    f. Regulering av teknisk art innenfor drift og finans.
    g. Rebudsjettere investeringsbudsjettet slik at over/underforbruk for de enkelte investeringsprosjekter i et år kan overføres til neste år når investeringsprosjektene går over flere år (uten at totalrammen endres).

Formannskapets behandling i møte 25.11.2026:

Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak i Formannskapet 25.11.2026:

1. Budsjett 2027 og økonomiplan 2027-2030 vedtas med obligatoriske oppstillinger og budsjettskjema, samt økonomiske handlingsregler, mål og premisser for kommunens tjenesteproduksjon som kommer frem av budsjettdokumentet presentert i Framsikt.

Budsjettiltakene beskrevet og tatt med i Framsikt vedtas.

2. Årsbudsjett 2027 for Lurøy kommune vedtas med en driftsinntektsramme på kr. 287 230 000.
Rammen for tjenesteproduksjon netto settes til kr.269 267 000 med slik fordeling:

- Politikk 4 212 000
- Sentraladministrasjonen 21 997 000
- Oppvekst og kultur 82 402 000
- Helse, sosial og omsorg 122 470 000
- Teknisk 27 900 000
- Felles 10 286 000

3. Investeringsbudsjettet for 2027 vedtas med en total investeringsramme på kr. 124 356 000. Samlet bruk av lån til finansiering av investeringer vedtas med inntil kr**.** 62, 2 mill.

4. Rammen for tildeling av startlån settes til Kr.5 000 000. Tildeling av startlån vedtas finansiert ved opptak av startlån i Husbanken med Kr.5 000 000.

5. Det kommunale skattøret settes til høyest tillatte sats.

6. Kommunale gebyrer og betalingssatser reguleres per 1. januar 2027 i henhold til prisstigning i kommunal sektor anslått av Kommunal- og distriktsdepartementet, dersom ikke annet fremgår av kommunedirektørens forslag til vedtak.
Gebyrregulativ for 2027 og endringer ut over lønns- og prisvekst, vedtas i henhold til gebyroversikten.

7. Tilskuddet til Lurøy kirkelige fellesråd fastsettes til kr. 3.049.400,- .

8. Eiendomsskatt;
I medhold av eiendomsskatteloven § 2 og § 3 skal følgende utskrivningsalternativ benyttes for skatteåret 2027:

- På næringseigedom, kraftanlegg, vindkraftverk, oppdrettsanlegg, kraftnettet og anlegg omfatta av særskattereglane for petroleum (jfr. eskl § 3 pkt. d)
- Skattesatser: - Den generelle skattesatsen (eiendomsskattelovens § 13) som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer settes til 7 ‰.
- Eiendomsskatten betales i minimum to terminer (esktl. § 25). Gjeldende takster benyttes for skatteåret 2027 (esktl. § 8 A-3 (2)).

Ny taksering av næring, kraft og oppdrett mm, behandles av Skattetakstnemnda innen fristen (1.3.27). Disse legges til grunn for utskrevet eiendomsskatt i 2027.

9. Kommunedirektøren gis følgende fullmakter:
    1. Husleiereguleringer: Gjennomgangsboliger som kommunen eier og leier inn for fremleie, samt helse-, sosial- og omsorgsboliger reguleres i henhold til Husleieloven dersom ikke annet er avtalt.
    2. Kommunedirektøren gis følgende fullmakter innenfor budsjettets rammer:
        a. Budsjettreguleringer som følger av sentrale og lokale lønnsoppgjør.
        b. Budsjettreguleringer innenfor sektorenes rammer.
        c. Gjennomføre låneopptak av nye lån og refinansiere tidligere låneopptak. Herunder aksept av lånebetingelser, inngå avtaler om fastrente og underskrift av gjeldsbrev på vegne av kommunen.
        d. Beslutte oppstart av investeringer finansiert av ubundne kapitalfond, driftsmidler, næringsfond, lån og tomtefond.
        e. Disponere rammebevilgning avsatt til samfunnsformål i henhold til kommuneplanens handlingsdel.
        f. Regulering av teknisk art innenfor drift og finans.
        g. Rebudsjettere investeringsbudsjettet slik at over/underforbruk for de enkelte investeringsprosjekter i et år kan overføres til neste år når investeringsprosjektene går over flere år (uten at totalrammen endres).

Saksutredning

Habilitet
Ingen kjent administrativ inhabilitet.

Oppsummering
Kommunelovens økonomibestemmelser gjelder fra 01.01.2020. § 14-3 pålegger kommunene å vedta en økonomiplan for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året innen årets utgang. Lurøy kommune lager et felles dokument for årsbudsjett og økonomiplan. Formannskapets innstilling skal legges ut til alminnelig

ettersyn minst 14 dager, før den behandles i kommunestyret. Innspill fra høringen fremlegges for kommunestyret.
Budsjett 2027 og økonomiplan 2027-2030 er utarbeidet i Framsikt. Dette for å forenkle og legge til rette for at politikere og innbyggere lettere skal kunne følge med på hva som planlegges innenfor kommunens økonomi.

Link til Framsikt

Bakgrunn
Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens inntekter, og bruken av disse i budsjettåret. Årsbudsjettet skal inneholde hele kommunens virksomhet, og det skal være realistisk.
Årsbudsjettet skal være stilt opp på en oversiktlig måte. Det skal ha en driftsdel og en investeringsdel. All bruk av penger i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på penger.
Økonomiplanen skal inneholde minst de fire neste budsjettår. Den skal rulleres hvert år. Kravene som er nevnt gjelder årsbudsjettet, gjelder også økonomiplanen.
Budsjett 2027,– økonomiplan 2027 – 2030 bygger på vedtatt budsjett 2026 – økonomiplan 2026– 2029, og de endringer i budsjettforutsetninger som har skjedd i løpet av året. Det bygger også på vedtak som kommunestyret har fattet i løpet av 2026, og andre eksterne pålegg.
Som vist i budsjettdugnaden er det fra 2026 store endringer i nivået på de kommunale inntektene. Full virkning av endret inntektssystem, og økonomiske effekter av demografiske endringer slår inn for fullt. Det betyr at samlede driftsinntekter er redusert, samtidig som utgiftene har økt. Dette gir et negativt avvik på mange millioner, som må dekkes inn gjennom omstilling og kutt i kostnader. For 2027 salderes en del av driften med bruk av fondsmidler (premiefond og disposisjonsfond) og handlingsregelen for bruk av havbruksfond brukes fullt ut.

Kommunelovens § 14-4, Økonomiplan og årsbudsjett inneholder følgende formulering:

> *«Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.*
> *Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser...»*

Inntektssiden.
Skatteanslaget for 2027 er justert og beregnet ut fra nytt inntektssystem.
Budsjettberegningene er fastsatt med basis i prognosemodellen fra KS, basert på forslag til statsbudsjett.
Folketall per 1. juni 2026 var 1953. Dette er grunnlaget for rammeberegningene (budsjett) for 2027.
Anslaget for skatt er satt til 98,951 mill. kroner og rammetilskudd er satt til 171,210 mill. kroner.
Eiendomsskatten for næring er netto anslått til 4,1 mill. kroner. Forutsetningene er at satsen beholdes på 7 promille for 2027.. Det foregår ny taksering høsten 2026.

Ny taksering av næring, kraft og oppdrett mm. blir gjennomført og behandlet av Skattetakstnemnda innen fristen (1.3.27). Disse vil legges til grunn for utskrevet eiendomsskatt i 2027. Det er derfor en viss usikkerhet omkring inntekten på eiendomsskatt

Inntektene fra det statlige havbruksfondet for 2026 blir ikke klart før etter at budsjettforslaget er sendt til politisk behandling. Handlingsregelen som er vedtatt, benyttes til å budsjettere bruk av havbruksfondsmidler. Ihht. vedtatt økonomireglement juni 2025 er det lagt inn kroner 4,3 mill. i inntekt fra staten for utbetalinger fra Havbruksfondet.

Det er også lagt inn utbetalinger fra IMDIR for mottak av flykninger med kroner 8,7 mill. forutsatt at vi tar imot 10 nye flykninger i 2027 og beholder de som allerede er her.
Sum generelle driftsinntekter er satt til 287 230 000 kroner.

Finans:
Det foreslås å bruke ca.62 mill. kroner av lån til å finansiere investeringer. Det vedtas ikke nytt låneopptak i fm. budsjettvedtaket, ettersom fremdriften i investeringsprosjektene påvirker bruk av tilgjengelige lånemidler. Det foreslås også å benytte noe av disposisjonsfondet til finansiering av investeringer og saldering av budsjett.
Det foreslås å ta opp 5 mill. kroner i Startlån fra Husbanken til videre utlån.

Avgifter/gebyr:
Gebyrer er for 2027 lagt inn i Framsikt. Oversikten inneholder alle kommunens gebyrer, avgifter og betalingssatser. Dette behandles samlet gjennom et av punktene i innstillingen.
Endring i avgifter og gebyrer gjøres i hovedsak med grunnlag i prisstigning, konsumpris, indekser og selvkost, avhengig av hvilken type gebyr/avgift. Utgangspunktet er at økningene/reduksjonen blir mest mulig i tråd med prisutviklingen /kostnadsnivået.

Driftsrammer:
Etatenes rammer er, med basis i budsjett 2026 og innarbeidete varige driftstiltak, økt med anslått prisvekst for varer og tjenester, deflator for tilskudd og lignende, årsvirkningen fra lønnsoppgjøret i 2026, samt stipulerte endringer i pensjonskostnader.
Det er for 2027 lagt til grunn at kommunen skal bruke 5 mill.kr av premiefondet for å øke handlefriheten (redusere pensjonskostnaden).
Lønnsvekst 2027 er som tidligere lagt på fellesområdet, til fordeling basert på lønnsjusteringer i 2027. Blir det økning utover det som er budsjettert, vil en kunne

benytte lønnsvekstfondet for å dekke økte kostnader. Eventuelt kan overskytende midler tilføres fondet.
Netto driftsrammer for etatene i 2027 utgjør med dette 269,2 mill. kroner.
Foreslåtte nye driftstiltak for 2027 er innarbeidet i budsjettforslaget.

Fordeling netto driftsrammer:

Beløp i 1000

	Regnskap 2025	Oppr. budsjett 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan 2029	Øk.plan 2030
Politikk	3 973	4 182	4 212	4 062	4 212	4 062
Administrasjon	19 781	21 275	21 997	21 864	21 864	21 864
Oppvekst og kultur	83 903	84 529	82 402	81 902	81 402	81 002
Helse, sosial og omsorg	114 234	122 010	122 470	122 590	122 500	122 500
Teknisk	26 738	31 486	27 900	20 890	20 890	20 290
Investeringer	0	0	0	0	0	0
Felles	-3 871	19 432	10 286	10 286	10 286	10 286
Sum bevilgninger drift, netto	**244 758**	**282 914**	**269 267**	**261 594**	**261 154**	**260 004**

For øvrig vises til fremlagte budsjettdokument i Framsikt der etatenes driftsrammer, bemannings- og handlingsplaner er gjengitt, samt budsjettforslag på rammenivå.

I henhold til Kirkelovens bestemmelser er kommunene ansvarlig for at kirkelig sektor har penger til å drive sin virksomhet. Det er i budsjettforslaget ikke lagt inn en økning på tilskuddet til menigheten. Dette skyldes kommunens samlede behov for å redusere driftsnivået, og da foreslås det å også omfatte tilskudd til kirkens drift.

Råd, utvalg, prosjekt Liv Laga.

Ungdomsrådet budsjett er justert ihht. til rådets innspill. Det samme gjelder Eldrerådets budsjett. Lokalutvalgenes budsjett er videreført fra 2026.
Det er også i 2027 lagt inn kr.15.000,- til hvert lokalutvalg for drift av egen bolystkomite. Finansieringen tas fra kommunens disposisjonsfond (og ikke lokalutvalgets fond).

Liv Laga-prosjektet videreføres med kroner 930 000 finansiert av fond. 2027 er siste året i prosjektet.

Investeringer:

Investeringsprosjektene i 2027 utgjør til sammen samlet 124,356 mill. kroner. Av dette er allerede ca. 113 mill.kr allerede behandlet og vedtatt gjennom budsjett 2026, men ikke påstartet eller fullført.
Flere av investeringsprosjektene er fortsatt heftet med noe usikkerhet knyttet til kostnad og fremdrift.
Investeringen er i hovedsak foreslått finansiert med bruk av lån i 2027 på 62,2 mill. kroner og bruk av egenfinansiering på 50 mill.kroner. MVA-refusjon er på 12, 1mill. kroner.
Pågående investeringsprosjekter som ikke avsluttes i 2026, vil bli overført til 2027.

Handlefrihet:

I kommuneloven er det krav om at kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Ny kommunelov legger begrensninger på bruk av disposisjonsfond til finansiering av investeringer. Dette betyr at en må budsjettere med bruk av disposisjonsfondet i driftsbudsjettet, og tilsvarende overføring til investeringsbudsjett. For 2027 utgjør bruk av fond for investering 50 millioner kroner.
Økning i driftsutgifter og investeringer gjør at det økonomiske handlingsrommet forringes.
Samtidig som det er lagt inn tiltak som øker driftsutgiftene vil økningen i renteutgifter og avdrag påvirke økonomien framover og redusere handlingsrommet.
Når det gjelder utbetalinger fra Havbruksfondet så er dette svært usikre inntekter. Utbetalinger er ikke lovfestet og kan bli endret i forbindelse med politiske prioriteringer.

Det økonomiske handlingsrommet er vesentlig redusert, så det er helt nødvendig å gjøre omstilling og tilpasning i driftsnivået.

Netto driftsresultat (NDR):
Ifølge kommunelovens § 14-1 skal kommunen forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. For å ivareta dette må kommunen vedta finansielle måltall for utvikling av kommunen. Vedtatt måltall i Lurøy kommune for netto driftsresultat er 2%. For 2027 ligger NDR på -2,2% (negativt) i forhold til måltallet på 2%.

Andre forhold:
Kontrollutvalget (KU) har oversendt budsjettforslag for 2027 (vedlegg). Dette er lagt inn
i forslaget. Se vedlegg til saken.

Vurdering
Kommunedirektøren presenterer et forslag til budsjett for 2027 og en økonomiplan for
perioden 2027-2030 som går i balanse.
Driftsnivået fra 2026 er videreført med noen økninger, men det er også innarbeidet noen forslag til reduksjonstiltak.
Se tiltakene innlagt i Framsikt samlet, og under hver etatsramme.
Det har også for 2027 vært nødvendig å saldere budsjettet med bruk av fondsmidler og med bruk av pensjonsfondet (5 mill.kr).
Budsjettdugnaden som ble avholdt den 22-23.10 gav noen innspill til budsjett og økonomiplan. En del av forslagene er tatt med i budsjettforslaget.

Som tidligere varslet i Budsjett 2026 og siste årsberetning for 2025, er kommunen økonomisk sett ved et «knekkpunkt». Nytt inntektssystem gir lavere nivå på frie inntekter. Høyere gjeldsgrad og lavere fondskapital, gir netto økte finanskostnader, og behovene for økte ressurser i HSO-etaten, krever samlet at kommunen omstiller

driften. Det må gjennomføres prosesser spesielt i oppvekst-etaten hvor budsjettrammen tilpasses en situasjon hvor elevtallet er og blir dramatisk redusert. Men det må også vurderes hvilken samlet omstilling i alle enheter som kan skje.

Investeringsbudsjettet er i fht vedtatt økonomiplan. I tillegg foreslås det tiltak med henvisning til boligsosial handlingsplan, og tidligere fremlagte HSO-rapport. Opptak av startlån som virkemiddel i boligprosjektet, forventes å kunne stimulere til økt boligbygging.

Konklusjon/anbefaling

Se forslag til innstilling.

Vedlegg

1 Budsjettdugnad 2026
2 Budsjettinnspill 081026.pdf
3 Budsjettinnspill 2027
4 Budsjettinnspill 2027.docx
5 Forslag til budsjett 2027 med økonomiplan 2027 -2030 for kontrollutvalget.pdf
6 Økonomiplan for kontrollarbeidet 2027-2030 med budsjett for 2027.pdf
7 Økonomiplan for kontrollarbeidet 2027 – 2030 med budsjett for 2027 - vedtatt av kontrollutvalget 26082026.pdf